

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

آبونه سرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، التي
آیلغی (۳۵) غروشدور. ممالك اجنبيه ده
سنه لکی (۱۷)، التي آیلغی (۹) فرانقادر.
[ایضاحات: نسخہ سی الی پاره، التي
آیلغی بر جلد، هر جلد ۲۶ نسخہ در.]

اخطارات

§ آبونه بدلی پشیندر.
§ آدرس تبدیلنده قرق پاره لک
پول کوندرملی در.
§ مسلک موافق آثار مع المصنویه
قبول اولنور. درج ایدیلمه یں یازیلر
اعاده اولونماز.

الکشاف

سر ۱۳۳۰

دینی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لک مجموعه اسلامیه در

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

صاحب و مدیر مسئول: ح. اشرف اديب

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

عدد ۲۴۹

۱۴ رجب شریف ۱۳۳۱

پنجشنبه

۶ حزيران ۱۳۲۹

جلد ۱۰

اخطارات

رساله مزدن آلندیغی کوسترملک شرطیله
بتون یازیلر هر هالکی بر غزته طرفندن
اقتباس اولونه بیلیر.

§

مکتوبلرک، امضالرک واضح و اوقوناقلی
اولسی و آبونه صره نومروسنی محتوی
بولونمسی؛

§

ممالك اجنبيه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لرینک فرانسزجه سی ده یازلمسی؛

§

پاره کوندردلیدیکی زمان نه یه دائر اولدیغینک
واضحاً بیلدیرلمسی رجا اولنور.

عبادت در، بونک ایچون درکه مفسرین عظام حضراتی «ان الذین تدعون من دون الله عباد امثالکم»، «نل اندعوا من دون الله مالا ینفعنا ولا یضرنا»، «وان المساجد لله فلا تدعوا مع الله احدا» کی آیات قرآنیه ده کی دعاظرینی، (عبادت) ایله تفسیر ایتمکده متفق، مجتمع درلر. حدیث مشهورده «الدعاء مخ العبادة» بیورلمش در.

دعائک اصل معنای . علی الاطلاق، یاخود مطلوب منه اولان ذاتک استعلاسی ملاحظه ایله برابر چاغیرمق و طلب ایتک در. اوت، دعائک معنای اصلیه بر کیمسه دن بر شی طلب ایتک در؛ ایسترسه او کیمسه نک استعلاسی ملاحظه ایتسون، ایسترسه ایتسون! بوطلب وندا ایله برابر، برده اوداته تنظیمی ملاحظه، اسباب ظاهره نک وراسنده اکا مخصوص برسلطنت غیبیه اولدینی اعتقاد ایدر، یاخود چالیشمق ایله الهه ایدمک ممکن اولمیان برشی ایسترسه اوزمان — دعاقدن چیقارمق — عبادت اولور.

ایسترسه دعا ایتدیکی ذاتک لذاته سلطنت غیبیه، قوه قاهره مالک اولدینی اعتقاد ایتسون؛ ایسترسه کندیسیله الهه آره سنده تقریه واسطه اولدیغندن طولانی اوسلطته مالک اولدینی اعتقاد ایتسون؛ بونده فرق یوق در. مادام که اونک یچون برسلطنت غیبیه اعتقاد ایدیور، اوکا ایدیلن دعاده عبادت در. چونکه (عبادت)، — یوقاریده سویلیدیکنز کی — قلبک معبود ایچون بر عظمت حس ایلینندن نشئت ایدن تذلل و خضوعک اقصای غایتی در.

قرآن کریمدن، لغتدن متبادر اولدینی وجهله بوکا «توسل»، «استشفاع» کی بشقه ناملر ویرلمسی ده بونی عبادت معناسندن چیقارماز. چونکه اعتبار حقیقه در؛ یوقسه اسمله، اصطلاحاته، وسوس و خیالاته دکل در. شوراسی محقق درکه: شرکک بونوعی، یالکز الله ایمانی اولان کیمسه لرده بولنور: «وما یؤمن اکثرهم بالله الا وهم مشرکون» بو آیتک اهل کتاب حقنده نازل اولدینی سویلینلر اولدینی کی بشقه لری حقنده نازل اولدیغنه قائل اولانلرده واردر. مع مافیه بلا تردد دیه ییلر زکه: اهل کتابه بوعتقاد، کندیملری ایله اختلاط ایتدکری و ثیلردن سرایت ایتمش در. لکن اونلر و ثیلردن سرایت ایدن بوعقیده یی تأویل ایدره رک دینلرینک ظواهرینه تطبیق ایتدیلر؛ ذاتاً کتابلرنده بوعقیده یی او قشار یوللو بعض آیات متشابهه کسک اولدیغندن تعقیب ایتدکری یولک صحتی اونلر ایداره استدلال ایدیورلردی: «اتخذوا احبارهم و رهبانهم ارباباً من دون الله»

اوله اعتقاد ایدیورلردی که: احبار و رهبان، الهه ایله کندیملری آره سنده واسطه در؛ کندیملر الله یقین قیله جق، یامش اولدقلم فناءقلمی ستر ایدرک اللهک فضل و احسانی بول بول آقیده جق اولان اونلردر؛ الهه، او احبار و رهبان واسطه سیله کندیملرندن هر تورلو عقوبتی دفع ایدرک نعم مالا تحصایه غرق ایدر؛ دینه، معیشته عائد هر نه ایسترلرسه اسباب شرعیه و طبعیه سته هیج توسل ایتمه لری بیله یالکز اونلرک واسطه اولمسیله بول بول باغشلار.

قدر معلومات ایدیتمک ممکن اوله میور. هر حالده اندلسک شانلی دورلرنده آثار مدنیته نک کافه سته دائرانشا اولنان مؤسسات و مبانی عالیه آره سنده بر جوق ده بیمارستانلر بولندیغنه قناعت ایتک ایجاب ایدر. طبابت اسلامییه حقنده کی تدقیقات عمیق سیله عالم اسلامی کندیسنه منتدار براقش اولان دو قنور (لوسیهن) اسکوریال کتبخانه سنده الینه کچیرمش اولدینی برکتابه استناداً، اندلس ده و قتیله بر جوق مؤسسات صحیه بولندیغنه قانع اولدیغنی اعتراف ایتمکده در.

سلطنت اسلامییه نک ادوار شمشه دارنده تأسیس ایدلمش اولان بو خسته خانه لری، صوک درجه منتظم و صحی اولدقلمی کی نظافتلرینه ده درجه نه یاده اعتنا ایدیلردی. خسته خانه یه مراجعت ایدن خستگانک دین و مذهبلری اصلاً نظر اعتباره آلمز. بلا تفریق جنس و مذهب هر کس قبول اولنوردی. اطبا، یانلرنده خسته باقیجاری بولندیغنی حالده، خسته لری طولاشیر و ایجاب ایدن علاجلری بالذات ویرلردی. بیمارستانلرده هر خسته لق ایچون آریجه برصالون بولنوردی. مشاهیر اطبا، فن طب و فن صیدله دایر اولان درس لری اکثریا بیمارستانلر داخلنده کی درس خانه لرده اعطا ایدر و تطبیقات عملیه یی ده بالفعل کوسترلردی.

(ابن خلکان) ایله (تراجم الحکما) مؤلفنک ویردکری معلوماتدن، اسلام لرداها اوزمانلرده بیله بو کونکی سیار خسته خانه لری طرز زنده دوه و قاطرله نقل اولنور برنوع خسته خانه لری تأسیس ایتمش اولدقلمی آکلاشیدیور. سیار خسته خانه لردک شرف اختراعی ترکله عائد در. فی الحقیقه ایران سلجوقیلرندن (سلطان محمود بن ملک شاه) ک اوردو. لرنده عسکری سیار خسته خانه لری بولندیغنی تاریخک ضبط ایتمش اولدینی حقایق مثبته دن در.

م . شمس الدین

عقائد اسلامییه

۲۷ — عبادت نوردی ؟

بوندن اولکی مقاله ده جناب اللهک خلق و ایجاد خصوصنده شریک و نظیری اولمادیغنی جهتله عبادتک ده یالکز کندیسنه مقصور اولاجغنی سوبله مش، حقیقت اولارق عبادت لفظنک نه کی افعال و حرکاته اطلاق اولنه بیله جکنی ده ایضاح ایتمش دک.

عبادت ایچون یک چوق صورتلر واردر: بونلردن اک مشهور اولانی، یک زیاده تعمم ایدنه ده دعادرکه: اسباب مکتسبه یه مخالف اولدینی جهتله کندیسنه وصول متعذر، یاخود متعسر اولان بر طاقم حاجت لردک قضا اولنسنی ایستمک صورتیه یاپیلان شیلردر.

اوت، اسباب ظاهریه توسل ایتمه دن، یاخود اسباب ظاهره ایله اله کلمسی ممکن اولمیان بر طاقم حاجت لردک قضا اولنسنی طلبنده بولنمق ده

ایشته آیت کریمه دن مستفاد اولان . اونلرک بوصورتله اعتقاد ایتیمی د :
 یوقسه «اونر احبار و رهبانه حقیقه» ارباب و آلهه نامی ویریورلردی ، احبار
 و رهبانه دعا ایدیورلر ، لازمکن شیلری اونلر دن ایستیورلر ، یا خود اونلری
 خالق و رازق اعتقاد ایدیورلردی « معناسنه دکل در . خایر ، خایر ! اونلرده
 بویله بر اعتقادنه اولدی ، نه بوزمانه کلنججه به قدر تاریخلرنده کورولدی !
 بر طرفدن ، اللهدن بشقهسنه عبادت اولنماز دیوب طور و لرکن رؤسای
 روحانییه اولان بونوع تعظیمه ، اونلره مخصوص اولمق اوزره اعتقاد
 ایتدکلری امتیازه ناصیل اولورده « عبادت » نامی ویرلر ؟ رؤسای
 روحانییه ناصیل ارباب و آلهه نامی ویره جکلرکه : بر طرفدن « لا اله الا الله »
 دیورلر !.. بونلردن بالخاصه یهودیلر ! اوت ، اونلرده موحدین دن ایدیورلر .
 لکن شو حقیقت ده خاطر دن چیقماسون ، که اعتبار سوزه ، اسمه دکل ؛
 آنجق عمله ، اعتقادده در . ایشته بونک ایچون درکه : جناب حق ،
 « اتخذوا !.. » بیوردی ده ، « قالوا !.. » دیمه دی . حتی اونلر نصوص
 کتابه مخالف اولان اقوالدن کندیورلری اوقدر تبرئه به چالیشیورلردی که :
 بولندقلری حاللری کتابه - ولو که کلهلری موضعلرندن تحریف ایدرک
 معنای غیر مقصوده حمل ایتک صورتیه اولسون - تطبیق ایدیورلردی .
 [استاذ معظم شیخ محمد عبده مرحوم دیورکه : یهودیلر موحدین دن
 ایدیورلر . فقط اونلر ، تقریر ایتیش اولدقلری شیلرده رؤسای دینه
 اتباع ایتکی الله طرفدن منزل اولان احکامه اتباع ایتک منزله
 صایبورلردی . . . نصاییه کلنججه ، اونلرده رؤسایه اتباع ایتک
 مسئله سنده دها زیاده ایلری کیده رک رؤسانک خطالری ، اک بیوک
 کنهلهلری بیله عفو و مغفرت ایده بیلک اقتدارنده اولدقلرینه قائل
 اولدیورلر . بوصورتله کلیسار کیتدکجه ناسک اموالی یوتمه وسیله اولدی .
 بونکله برابر کنه چیقارمق مسئله سی ایلری کیتدکجه بالطبع پک چوق
 فنالک ده ظهورینه سبب اولدی ، نتیجه ده بوفنالی دفع ایتک ایچون
 پروتستانلق اورته به چیقدی ؛ کلیسارده شفاعت مقصدیه دعا و عبادت
 ایدیلن صورتلر قالدیریلدی .]

حدیث بخاریده ده یهود و نصارانک دوشدکلری کیریومه سقوطدن
 تحذیر مقامنده شویله وارد اولمش دی : « لتبعن سنن من کان
 قبلکم شرباً بشربو ذراعاً بذراع قیل یارسول الله الیهود و النصارى قال فن؟ »
 حقیقه ، خبر نی نه قدرده طوغری چیقدی : یهودیلر ایله نصارانک
 دوشدکلری شرکک ، وثنیلکک بونوعی امت اسلامیه ده آلا بیلدیکنه
 تعمم ایتدی ؛ حتی مسلمانلردن بعض فرقه لر بو خصوصده یهود و نصارانک
 بلکه وثنیلردن بیله ایلری کیتدیورلر ؛ اونلردن سرایت ایدن بونوع
 شرکه کندیورلردن ده بر چوق شیلر زیاده ایله دیورلر : اللهک غیر یسنی
 اولیا اتخاذایده رک مسجدلرنده اونلره مخصوص هیکلر ، تربلر یادیورلر ؛
 بوقدرله ده قالمیه رق نماز قیلارکن بیله قطعاً مثلنی ملاحظه ایتدکلری
 بر تعظیم ایله ، تذلل ایله ، خضوع و خشوع تام ایله اونلرک اؤکنده دعا
 ایدیورلر ؛ اللهدن بشقه سندن ایسته نیلمسی جائز اولمیان شیلری
 کیدوبده او هیکلرک ، اوتر به لرک حضورنده ایسته یورلر . حقیقت

اسلامیه دن کلیاً بی خبر اولان بوزوالدیورلر او یله زعم ایدیورلر که :
 بو اولیلر ، کندیورلری الله یقین قیلایحق ؛ ینه دیورلر که : بو اولیلر ،
 عند آلهیده بزه شفاعتی درلر ، اللهک اذنی ایله بزم بتون حاجتلیرمیزی
 بالذات قضا ایدرلر ؛ یا خود جناب حقک ، حاجتلیرمیزی قضا ایتسنه
 واسطه اولورلرده اللهده بونلرک واسطه سیله حاجتلیرمیزی قضا ایدر .
 بو حرکتلریله اولیلاری مقام ربوبیته چیقاردقلری حالدده صوکره
 برده دیورلر که : « بز ، بونلره قارشى ابراز ایتدیکمز تعظیم ایله بونلره
 « عبادت » قصد ایتیمورز . » بالطبع بو سوزلریله یابدقلری شیئه
 کندیورلرک عبادت نامی ویرمدکلری اکلایمق ایستیورلر . طوغری یا ،
 تأویلجیلر بوافعال غیر مشروعیه ده « عبادت » دن بشقه بر طاقم اسملر
 بولدیورلر : « توسل » ، « استشفاع » .

حال بوکه : بونلرک بوصورتله حرکت ایتلری ، یابدقلری تعظیمک
 « عبادت » اولمادیغنی اکلایمق ایچون توسل ، استشفاع نامی ویرملری ده
 لغته قارشى ارتکاب اولنان برجنایت ایدی ؛ لغته ، لسانه قارشى ارتکاب
 اولنان بو جنایت ، دینه قارشى ارتکاب ایتدکلری جنایت منضم
 اولیور ، بو صورتله جنایت قتمرلشیوردی .

بز ، « توسل » نامی ویردکلری شیئی شمدی موضوع بحث ایدهرک
 « شفاعت » بحثی ده آخرت حقنده کی مبحثه ترک ایده جکیز . چونکه
 شفاعتک آنجق آخرنده اولاجنی وارد اولمش در .

شوراسنی ده سویله لم که : اسم ، هیچ بر زمان حقایق قلب و تغیر
 ایتمز : « ان هی الاسماء سمیتموها اتم و آبؤکم ما نزل الله بها من سلطان »
 او یله یا ، اگر اسم مسمی نک حقیقتنی تغیر ایتیش اولسه یدی ، اغزدن
 چیقویورن برکله ایله فقیرک زنکین ، ضعیفک قوی . ینه فقیر اولان
 برکیمسه نک پادشاهلر صنفنه ارتقا ایدیورمسی ممکن اولوردی .
 نصارانک (جبل لبنانلی) غایت ظریف بر ذات بکا و قتیله شویله
 بر وقعه نقل ایتمش دی :

« محمد اسمنده بر مسلمان تنصرایدرک (قرحیا) صومعه سنده بولنان
 راهلرک ایچلرینه کیرر . بونک اسکی اسمی اولان « محمد » رینه
 « حنا » اسمی ویرلر ؛ اولجه محمد ایکن شمدی (حنا) اولور .
 بونک تنصرا ایتدیکی زمان ده خرستیانلرک پرهیزلری اولان ، بالق دن
 بشقه هیچ ات یمه دکلری اوزون زمانه تصادف ایتیش . ایشک الک فنا
 جهتی شوکه : اوراده بالق ده بولنورمش . بوصورتله « حنا » . هرکون
 مرجک یمکدن اوصانیر ، آرتق پرهیز کندیسنه آغیر کلکه باشلار .
 برکون صومعه ده کی طاووقلردن بریسنی طوتار ، کیجه اولدینی وقت کسوب
 پیشیرمه باشلار . اوصیراده اورادن کچمکده اولان راهلر بونی حس
 ایتدکلرندن نه یابدیغنی صورارلر سده جوابنده حیل یوللرینه صاپه رق اونلری
 آلدایمق ، بردسیسه ایله اونلری صاومق ایستر ؛ ایشی اکلایان راهلرک
 بریسی قوشه رق همان تجرمنک قاغنی قلدیریر . طاووق ده میدان چیقار .
 او زمان آرهلرنده شویله بر مکالمه جریان ایدر :

راهب — حنا قردهش بو نه ؟

حنا — بالقی .

— بوبالقی دکل ، طاووق در .

— خایر اقدم ، بالقی در .

— جانم بویله بالقی اولورمی ؟ ایشته قوسفوجه برطاووق !

— کرچه بونک اصل اسمی طاووق در ؛ فقط شمدی بونک اسمنه

بالقی دیمش اولسه ق سکا برضرر کله جکمی ؟

— بو ، قطعاً صحیح دکل در .

— شمدی بنم اسم نه در ؟

— سنک اسمک خنادر .

— اولجه نه ایدی ؟

— اولجه محمد ایدی .

— مادامکه اسم تغییر ایتمه که حقیقت مسمی قطعاً تغییر ایتیورمش ،

اویله ایسه بن مسلمان دن بشقه برشی دکل : « اشهدان لا اله الا الله واشهد

ان محمداً رسول الله . »

حنابونی سویله دکلن صوکره طاووغی دهیدی . صباح اولنجه صومعه

دن ده چیقوب کیتدی . »

آقسه کیلی

اصغر صحری

تصحیح : کچن نسخه ده کی نو طک ایکنجی سطرندن صوکره آتیده کی

سطر مکرر دیزیلدیکی ایچون تصحیح خنده بریسی چیقاریلیدی حالدده هر فصله

مطبعه جه سهواً ایکسی ده چیقارلمش اولدینی بعد الطبع اکلا شلمغله مناجه

اولان اهمیتنه مبنی تصحیح لزوج کورولمشدر :

« فاتحه فی تفسیر ایدرکن «ایک نعبد و ایک نستعین» آیت کریمه سنک تفسیرنده

سویلمش درکه بزده بوجه »

مَدَائِلُ

اسباب مغلوبیتزدن

محارب ایکی ملتدن برینک غالبیتی دیکرینک ده مغلوبیتی بر امر

طبیعیدر . قوانین طبیعی ضعیفلی دائماً مغلوبیت محکوم ایتمشدر . مغلوب

ملتلك اك بيوك فلاکتی مغلوبیتلرینی متعاقب اومغلوبیتک اسباب وعناصر

مؤثره سنی بولوب اوعواملی ازله ایلکه قدرتیاب اوله ماملرنده در .

مغلوبلر غالبلردن پک چوق چالشمغه ؛ بر دوره انتباهه کیره رک اسباب

مغلوبیتی اساسندن تشریح ايله او اجتماعی دردلره چاره ساز اولقی یولنی

طومغه مجبوردرلر . اوغرا دینی فلاکتلردن متنبه اوله میان ، دردلرینه

چاره بوله میان ملتلك انقراضه سوروکلند کلرینی تاریخ اثبات

ایدیور .

بر ملتلك سبب مغلوبیتی یالکیز بر تک قصور اجتماعی ايله دکل .

یکدیگرینه مربوط ومعلق اولان نامتناسهی عوامل مؤثره نک تحت

تأثیرنده وقوعه کلور . بواسباب عدیده آرمسندده الک روحلی ، الک مؤثر

برطاقم اجتماعی ، حیاتی نقصانلر ، بوزو قلقلر وارددرکه اعراض مختلفه

آرمسندن بوخسته لغک ، بوضعف عمومینک اسباب اصلیه سنی میدانه

چیقارمقی ایچون الی قلم طوته بیلن هر فرد یازملی ، سویلملی ، دوشونملی

وخسته لغک اوکنه کچمکه چالشمیلدرکه آتینک خلاصی ممکن اوله بیاسون .

شوراسی محققدرکه مغلوب اولان ، اردودکل ، عثمانلیقی هیئت مجتمعه سنی ،

عثمانلی ملتیدر . چونکه اردو ملتک محصله قوتیدر . اردونک خطالی

حرکتی اوکه سورهرک مغلوبیتی عسکرده ، اداره عسکریده ، امر

قومانداده ، تعلیم و تربیه نقصاننده وسائرده آرامق محاکمه ذاتیه مه

کوره اسباب فرعیه نک تحلیلی ايله اوغراشمقددر . طبعیدرکه بر اردو

مغلوب اولقی ایچون عسکرنده ، تعلیم و تربیه سنده ، امر وقوماندا

هیئتنده برچوق قصور اولقی کرکدرکه اوده ملتک هیئت مجموعه سنک

طریق ترقی وتمندده کری قالمش واوزرنده یشادینی طور اقراده حق

حیاتی قالمش اولمسیدر . کرچک ؛ قوتیلرک ضعیفلی مغلوب ایتمی

قانون طبیعی سنک بز اوکنه کچمزدک . مغلوبیتمز ، ضعفمز الک باهر

دلیدر . بناءً علیه امر قومانداده فلان قصور اولیه ایدی مغلوب

اولیه حق ایدک ، دیمک آتی ایچون فلاکت انقراضدن قورتلغه ضمان

اوله مز . بلکه بزى انقراضی حاضرلیه حق عطالته سوق ایدر . شبهه سزکه

اوقصورلر برسببک ، برسبب اصلینک اثریدر . قانون طبیعی سوبقه درکه

اوکی قصورلر ارتکاب ایداشددرده ملتده مغلوب اولمشدر .

خطاسنی معترف اولقی جسارت مدنیه صاحبی اولمقددر . آتی

ایچون برانقباه حصولی اول امرده خطالرک اعترافله وضعفمزى ،

عجزمزى ادراکله اولور . یوقسه ینه عظمتفر وشانه مطالعات ايله امرار

وقت ایدر ، ماضیمزک شعله سندن ، عظمتندن دمکذار اوله رق یالکیز

بو افتخار ايله متسلی اوله رق حاله ، بو حال اسف اشتاله چاره ساز

اولمغه یلتممز ایسه ک هزار تأسف !... کله لم صده : بن کندی جسم

اعتباریله ، ناقابل تعداد اولان اسباب مغلوبیتمز آرمسندده ، بللی باشلی عامل

مؤثر اوله رق مہرالت و ضعف حساب دیزیری تشریح ایتمک ایسترم .

فی الحقیقه جهالت عمومیه فکرجه اسباب مغلوبیتمزک الک برنجی

مؤثریدر . غالبلر مز بالقان اردولری دکل ، بالقانلیرک مکتب ابتدائی

معلملریدر . بالقان اردولرینی وجوده کتیره بالقان ملتزنده برایدہ آل ،

بر مفکوره دوغمشدر که بو مفکوره یی تولید ایدن مؤثر مکتب

معلملریدر .

غایه مقصدی ، هدفی اولیان ملتلر یشایه مز . نصلکه حیات فردیده

املسز ، هدفسز یشامق قابل اولمزسه هیئت مجتمعه بشریه دهده بر

غایه فکری تاسس ایتمک مشروطدر .

مفکوره ایسه دماغک تنورینه تابمدر . طویغوسز یشایان ملتلر

جمعیات بهیمیه دن فرقلی اوله مزلر . شو حالده اوزرنده یشادینمز وخیر